

Universiteit
Leiden
The Netherlands

**De verzamelwoede van Martinus van Marum (1750-1837) en de
ouderdom van de aarde. Herkomst en functie van het Paleontologisch en
Mineralogisch Kabinet van Teylers Museum**
Sliggers, B.C.

Citation

Sliggers, B. C. (2017, March 30). *De verzamelwoede van Martinus van Marum (1750-1837) en de ouderdom van de aarde. Herkomst en functie van het Paleontologisch en Mineralogisch Kabinet van Teylers Museum*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/47851>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/47851>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/47851> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Sliggers, B.C.

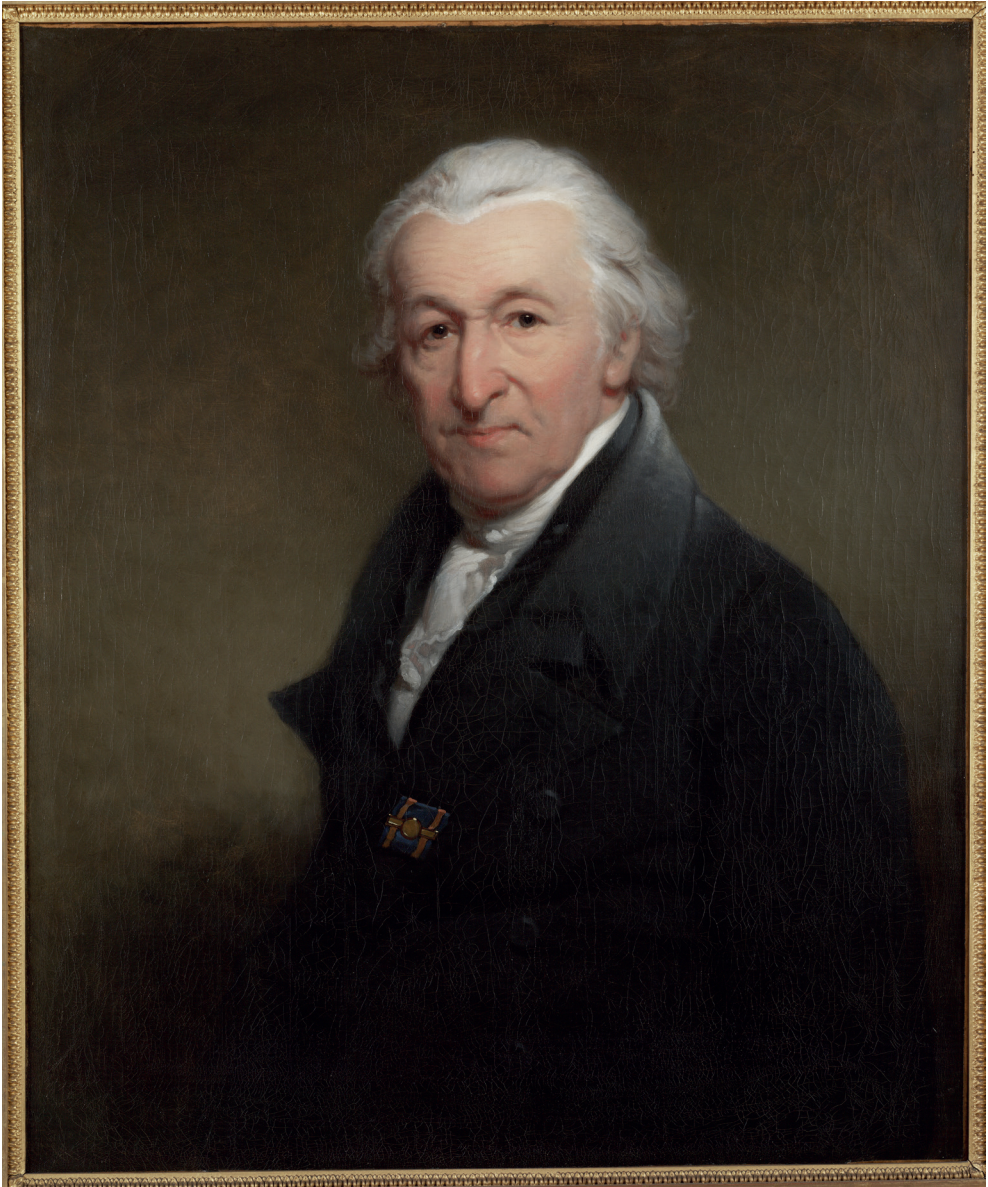
Title: De verzamelwoede van Martinus van Marum (1750-1837) en de ouderdom van de aarde. Herkomst en functie van het Paleontologisch en Mineralogisch Kabinet van Teylers Museum

Issue Date: 2017-03-30

**DE VERZAMELWOEDE VAN MARTINUS VAN MARUM (1750-1837)
EN DE OUDERDOM VAN DE AARDE**

Herkomst en functie van het Paleontologisch en Mineralogisch Kabinet van Teylers Museum

Bernardus Cornelis Sliggers

Charles H. Hodges, Portret van Martinus van Marum, 1826, coll. Teylers Stichting

**DE VERZAMELWOEDE VAN MARTINUS VAN MARUM (1750-1837)
EN DE OUDERDOM VAN DE AARDE**

Herkomst en functie van het Paleontologisch en Mineralogisch Kabinet van Teylers Museum

Proefschrift

ter verkrijging van
de graad van Doctor aan de Universiteit van Leiden,
op gezag van de Rector Magnificus Prof. mr. C.J.J.M. Stolker,
volgens besluit van het College voor Promoties
te verdedigen op 30 maart 2017
klokke 16.15 uur

door

Bernardus Cornelis Sliggers
geboren te Middelburg
in 1948

Promotores

Prof. dr. F.J. van Lunteren

Prof. dr. E. Jorink

Promotiecommissie

Prof. dr. D. van Delft

Dr. M. Koblusek

Prof. dr. H.J.A. Röttgering

Prof. dr. W.W. Mijnhardt (Universiteit Utrecht)

Prof. dr. L.T.G. Theunissen (Universiteit Utrecht)

Inhoudsopgave

Dankwoord	7
Inleiding	9
Hoofdstuk	
1. De stichting, het museum en de directeur	17
2. De zondvloedtheorie: traditionele bijbeluitleg en nieuwe wetenschappelijke ideeën	29
3. De fysicotheologie: hoe een christelijke Verlichting dicht bij de Schepper blijft	57
4. De evolutie van de apothekerskast: van simplicia tot fossilia	79
5. De cultuur van het verzamelen van naturalia in de Republiek in de achttiende eeuw	103
6. Classificatie en het 'kunstje der catalogusmakers'	137
7. Martinus van Marum en de opbouw van een verzameling	151
8. Martinus van Marum en de Europese mineralenhandel	181
9. Martinus van Marum en zijn jacht op fossielen	221
10. Martinus van Marum en zijn openbare lessen	251
11. Martinus van Marum en andere institutionele verzamelingen	273
12. Samenvatting	297
13. Conclusie & aanbeveling	309
14. Bibliografie	319
Bijlage	
1. Overzicht achttiende-eeuwse etikettencollectie Teylers Museum	359
2. Samenvatting lezingencyclus 1802-1803	399
3. De collectie van Johann Leonhard Hoffmann (1710-1782)	403
4. Overzicht correspondentie Martinus van Marum	409
Conclusions and recommendations for further research	413
Over de auteur	421
Personenregister	423

